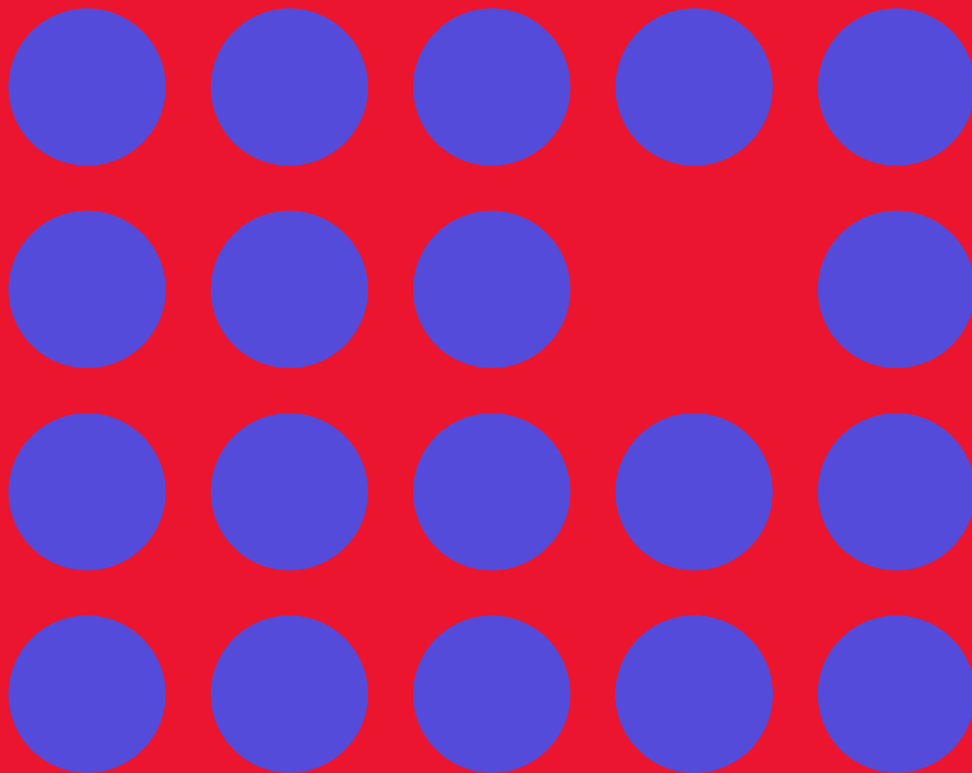

EDUCACIÓ

Ajuntament de València

PAEM

**Programa d'Absentisme
Escolar Municipal**

educacio-valencia.es

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

EDUCACIÓ

PAEM **Programa d'Absentisme** **Escolar Municipal**

© Creació, producció i textos:

Servici d'Educació

Ajuntament de València

© Edició:

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

Servici d'Educació

© Disseny:

Secció de Normalització Documental i Imatge Corporativa

Ajuntament de València

© Coberta: YINSEN

1- FONAMENTS	4
ESTUDI PRELIMINAR	
ANÀLISI PROGRAMA	
2- FONAMENTACIÓ LEGAL	14
3- DEFINICIÓ I TIPOLOGIES	17
4- ÀMBITS D'ACTUACIÓ	17
5- OBJECTIUS	18
6- ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ	19
7- PRINCIPIS D'ACTUACIÓ	21
8- PROTOCOL D'ACTUACIÓ	23
FASE PRIMERA	
FASE SEGONA	
FASE TERCERA	
FASE QUARTA	
9- PROTOCOL PER A ENTITATS SOCIOEDUCATIVES	34
10- RECURSOS HUMANS	38
11- AVALUACIÓ	38
12- ANNEXOS	40

1

FONAMENTACIÓ

ESTUDI PRELIMINAR PROGRAMA ABSENTISME ESCOLAR CIUTAT DE VALÈNCIA

Hi ha nombrosos motius pels quals l'alumnat en edat obligatòria d'escolarització pot incórrer en absentisme. L'absentisme escolar no justificat durant l'escolarització obligatòria fa referència a l'alumnat que –tot i estar escolaritzat– manté una assistència irregular en diversos graus. En este estudi preliminar realitzem un mapatge de les causes amb què es pot relacionar este complex fenomen, intentant donar-ne una imatge completa i multidimensional. Tractarem de forma succinta els temes següents relacionats en major o menor mesura amb l'absentisme escolar: l'alumnat amb necessitats específiques i necessitats educatives especials, l'abús i el maltractament en l'entorn familiar, l'assetjament escolar (també denominat bullying), la pobresa i la desigualtat infantil, el fracàs escolar, l'abandó prematur de l'educació i/o el consum de drogues.

L'alumnat que rep suport educatiu per presentar alguna necessitat específica a Espanya ascendix, en el curs 2014-15, a un total de 517.128¹. Si desglosem esta dada es veu que 173.797 alumnes (33,6 %) s'associen a algun tipus de discapacitat, 19.187 (3,7 %) presenten altes capacitats intel·lectuals, 8.364 (1,6 %) tenen una integració tardana en el sistema educatiu, i els 15.780 restants (61,1%) presenten altres necessitats de suport educatiu. Si ens fixem en les ensenyances en què este alumnat està matriculat, les ensenyances bàsiques, inclosa l'Educació Especial específica, concentren el 83,6 % d'este alumnat (E. Primària el 48,7 %, E. Especial el 6,6 % i la ESO el 28,2 %). Estes ensenyances suposen en total 432.072 alumnes (251.701 en E. Primària, 34.349 en E. Especial i 146.022 en la ESO).

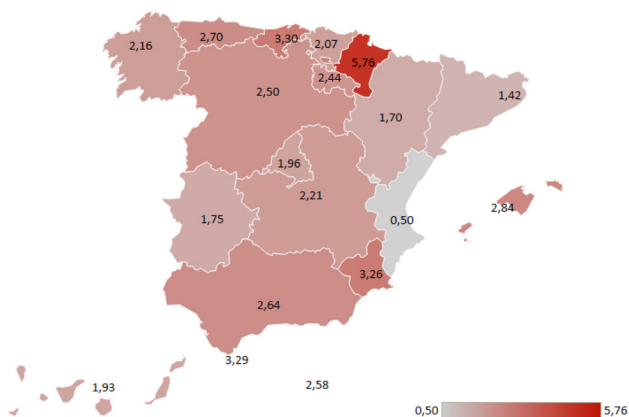
Hi ha una sèrie d'alumnat que té necessitats educatives especials. Dins d'esta categoria s'engloben: els trastorns generalitzats del desenvolupament, els trastorns greus de conducta o

¹ Ministeri d'Educació, Cultura i Esport. "Estadística de les ensenyances no universitàries. Alumnat amb necessitat específica de suport educatiu. Curs 2014-2015." Nota resum, pàg. 2.

ESTUDI PRELIMINAR
PROGRAMA
ABSENTISME ESCOLAR
CIUTAT DE VALÈNCIA

personalitat (inclòs l'autisme), així com altres relacionats amb la capacitat auditiva, motora, intel·lectual, visual o la pluridiversitat funcional. Les xifres d'alumnat amb necessitats específiques que reben suport educatiu provenen de les estadístiques de les ensenyances no universitàries que realitza la Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, en cooperació amb els servicis estadístics de les conselleries i departaments d'educació de les comunitats autònomes.

La taxa d'alumnat amb necessitats educatives especials derivades d'una discapacitat matriculat en ensenyances de règim general a la Comunitat Valenciana ascendeix a 0,50 %², que és la taxa més baixa si la comparem amb la resta de comunitats autònomes. Detallem les dades per a cada comunitat autònoma en el mapa següent:

Font: Odismet. "Informe I. Anexo de indicadores", pàgs.137-138.

Sabem, tal i com detalla l'Observatori sobre discapacitat i mercat de treball a Espanya, que el nivell formatiu de les persones amb discapacitat actives és notablement inferior que el de les persones sense discapacitat, per la qual cosa és necessari incidir en la rellevància d'este grup poblacional i donar-los el suport necessari en la seua etapa formativa, ja que quasi el 70 % de les persones amb discapacitat indiquen algun tipus de barrera en l'accés a la formació.

² Fundació ONCE. Observatori sobre discapacitat i mercat de treball a Espanya. ODISMET (2016). "Informe I. Anexo de indicadores", pàgs.137-138.

1

FONAMENTACIÓ

ESTUDI PRELIMINAR

PROGRAMA

ABSENTISME ESCOLAR

CIUTAT DE VALÈNCIA

D'altra banda, la taxa d'abandó escolar és major (43,2 %) entre les persones amb discapacitat que entre les persones sense discapacitat (25,2 %): la diferència entre els dos grups és de 18 punts. En este informe s'assegura que "quasi 1 de cada 2 persones amb discapacitat han abandonat els seus estudis de manera prematura, evidenciant així les majors dificultats per a continuar amb els seus processos formatius.³". La taxa autonòmica de persones amb discapacitat amb dificultats per a l'accés a activitats formatives és de 72,1 %⁴, una dada molt significativa, encara més sabent que el nivell formatiu és clau per a la inserció, ja que, a mesura que este s'incrementa, milloren les opcions d'ocupació i les condicions de contractació.

Un altre dels aspectes rellevants que pot incidir en la casuística de l'absentisme escolar és l'abús i el maltractament en l'entorn familiar. Consultem l'Informe del Centre Reina Sofia sobre el maltractament infantil en la família a Espanya de 2011 i publicat pel Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat, que definix la violència com «*qualsevol acció o omissió intencionalment danyosa*⁵». Qualsevol persona pot ser víctima de violència intrafamiliar; no obstant això, hi ha grups de risc on dones, menors i persones majors són les més perjudicades.

L'informe definix que per maltractament infantil s'entén tota forma de violència que es perpetra contra un o una menor, que engloba les persones entre 0 i 17 anys. En la infància hi ha una major prevalença de maltractament entre els que presenten problemes de conducta, de salut, algun tipus de discapacitat, així com trastorns psicològics que comporten dificultats en el procés cognitiu. Per a esta població les conseqüències es concreten en problemes emocionals, cognitius i conductuals diversos i que depenen, en part, del tipus de maltractament patit. Tal i com destaca l'informe: «*Les conseqüències més comunes són lesions físiques (41,67 %), tristesa i depressió (40 %), baix rendiment escolar (23,33 %) i aïllament (21,67 %)*»⁶.

Entre els factors de risc socioculturals més rellevants que desemboquen en maltractament es donen: la falta de xarxes de suport social, la inestabilitat labo-

³Fundació ONCE. Observatori sobre discapacitat i mercat de treball a Espanya. ODISMET (2016). "Informe I. Principales resultados. La situación de las personas con discapacidad en el mercado laboral", pàg. 18.

⁴Ibidem. Pàg.40.

⁵Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat. (2011). "Maltrato infantil en la familia en España". Informe del Centre Reina Sofia.

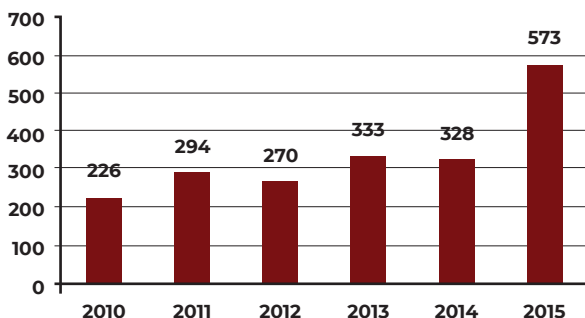
⁶Ibidem. Pàg. 40.

ral, el baix nivell educatiu, les condicions de vivenda precàries o un estatus socioeconòmic baix.

Un altre tipus de fenomen a què es poden enfrontar les i els menors dins de l'entorn escolar i que correlaciona directament amb l'absentisme és l'assetjament escolar, també denominat bullying. La institució referent en este tema és la Fundació Anar, que disposa d'un telèfon d'atenció a menors que s'ha convertit en el telèfon a què acudixen adolescents a l'hora de comptar la seua situació d'assetjament⁷. Durant l'any 2015 es van atendre un total de 573 casos (sobre una base de 25.000 telefonades), la qual cosa suposa un increment del 75 % respecte de l'any anterior. D'estos casos, el 51 % van ser xiquetes i el 49 % van ser xiquets. El 46 % dels casos d'assetjament atesos els van patir xics i xiques d'entre 11 i 13 anys. A partir dels 13 anys la prevalença descendix. Més del 40 % dels afectats i les afectades patixen assetjament des de fa més d'un any i el 70 % ho patixen diàriament.

D'entre les i els assetjats, el 30,7 % reconeixen no haver-s'ho contat als seus responsables legals i no els ho comuniquen per diverses raons principalment: no volen fer-los patir, temen la sobrerreacció dels seus pares o les seues mares davant del col·legi o dels seus assetjadors i assetjadores, o pel fet que existix una situació familiar particular de conflicte en què els seus pares o les seues mares senten insatisfacció i no volen agreujar-la.

CASOS D'ASSETJAMENT ESCOLAR ATesos PER FUNDACIÓ ANAR

Elaboració pròpia. Font: Fundació Anar.

⁷ Fundació ANAR (2016). "I Estudio sobre bullying según los afectados y líneas de actuación".

1

FONAMENTACIÓ

ESTUDI PRELIMINAR

PROGRAMA

ABSENTISME ESCOLAR

CIUTAT DE VALÈNCIA

En els casos de bullying es produïx una situació en què la víctima rep insults i crítiques, on no es produïx descans per part dels que assetgen i es dona un ús intensiu de les noves tecnologies a través de les xarxes socials, el que es coneix com a cyberbullying (ciberassetjament escolar). Quan l'assetjament es produïx cara a cara, la major prevalença es produïx a l'eixida del col·legi o de l'institut. Els problemes i conseqüències que s'associen a l'assetjament escolar són eminentment psicològics i deriven en problemes de rendiment escolar i dificultats de relació amb mares, pares, familiars i amb amistats entre els grups d'iguals.

Davant d'estes situacions cal estar alerta als senyals, com un canvi bruscat en la seua conducta i estat d'ànim per part de professionals de l'educació i famílies, al mateix temps que s'incidix en una formació primerenca perquè tant els/les menors que agredeixen com les víctimes de violència aprenquen a resoldre els conflictes amb intel·ligència emocional conduent al rebuig de la violència.

Per això es recomana que professores i professors tinguen formació en competències emocionals, ja que són agents essencials en la regulació emocional i els models d'aprenentatge del seu alumnat. Tots els centres escolars haurien de comptar amb un protocol d'actuació immediata en què es contemplen els recursos d'assistència i es dote de professionals necessaris. Així mateix, els centres haurien d'informar també mares i pares perquè aprenquen a detectar, demanar ajuda i preparar-se per a fer front a estes situacions. La detecció primerenca és clau per a evitar danys psicològics greus i permanents.

Un altre dels aspectes crucials relacionats amb l'educació i l'absentisme escolar és la pobresa i la desigualtat, que ha augmentat especialment entre la infància durant el període 2008-2015, tal com reflectix l'estudi "Desheretats" sobre desigualtat infantil, igualtat d'oportunitats i polítiques públiques de Save the Children que en l'annex per a la Comunitat Valenciana indica que esta es va incrementar en un 3 % entre els anys mencionats.

Este estudi reflectix que la taxa de pobresa infantil relativa⁸ va ser del 29,2 % i la taxa de pobresa severa⁹ 12,2 % per a l'any 2015 a la Comunitat Valenciana. Encara que cal destacar que totes dos dades han disminuït des de l'any 2008. La causa principal d'esta situació és la disminució o pèrdua d'ingressos de les famílies per l'elevada desocupació laboral durant la crisi econòmica. El percentatge de menors d'edat que van rebre de 2008 a 2015 prestacions va ser d'un 10 % en la comunitat autònoma; principalment ens referim a la prestació per desocupació, pel fet que, com assevera Save the Children, les prestacions a la llar i la família no suposen una reducció significativa en la pobresa severa, mentre que en la relativa no en suposen cap, tal com podem veure en el quadre següent.

EVOLUCIÓ DE LA POBRESA INFANTIL 2015

	Pobresa abans de transferències	Pobresa després de transferències individuals	Pobresa després de transferències individuals i a la llar
RELATIVA	41%	30,3%	29,2%
SEVERA	23,2%	13,5%	12,2%

Font: elaboració pròpia amb dades de l'enquesta de condicions de vida de l'INE.

Cal tendir a un sistema educatiu just, inclusiu i de qualitat per als que se'n beneficien i la situació socioeconòmica de les famílies no hauria de condicionar de manera determinant l'accés de menors als coneixements i competències que els aporta l'educació.

Les polítiques d'educació complixen la funció de combatre la desigualtat; no obstant això, podem asseverar que a la Comunitat Valenciana el percentatge d'alumnat en situació de fracàs escolar per al curs 2013-2014 puja al 32,6 %, xifra molt allunyada de la mitjana nacional (23,2 %). És molt rellevant la

⁸ Percentatge de població que té 60 % o menys d'ingressos que el conjunt de la població.

⁹ Percentatge de població que té 40 % o menys d'ingressos que el conjunt de la població.

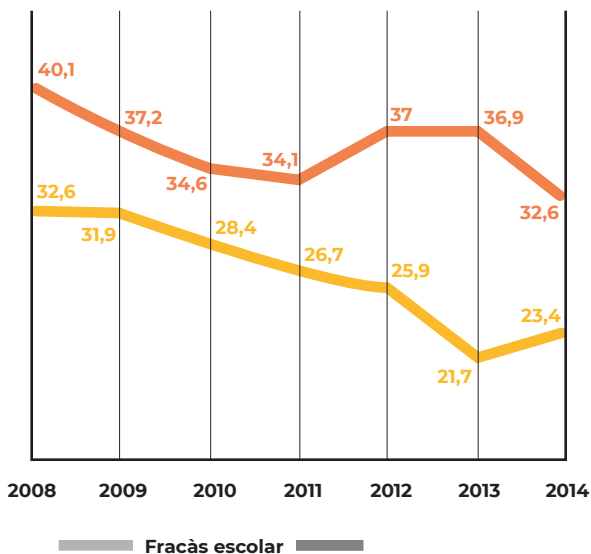
1

FONAMENTACIÓ

ESTUDI PRELIMINAR PROGRAMA ABSENTISME ESCOLAR CIUTAT DE VALÈNCIA

diferència que s'estableix entre el percentatge de xiquets en situació de fracàs escolar: 39,1 %, davant del de xiquetes: 25,6 %.

PERCENTATGE DE FRACÀS ESCOLAR I ABANDÓ EDUCATIU PREMATUR EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Font: Save the Children.

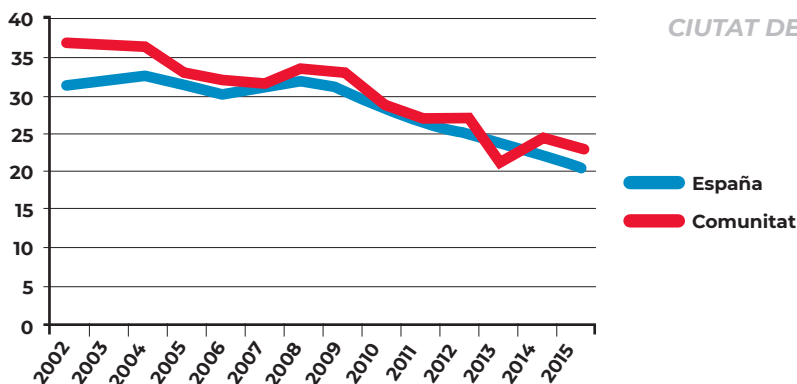
Un altre indicador que mereix una menció és l'índex d'equitat educativa, que mesura si les seues polítiques són coherents i pertinents a una representació significativa d'una sèrie d'indicadors relacionats amb la pobresa educativa, i s'estableix en una classificació la posició que ocupa cada territori en relació amb la resta. Es mesuren la qualitat de l'accés a l'educació i la participació de menors en activitats culturals i d'oci. La Comunitat Valenciana presenta el nivell d'equitat educativa mig-baix (9,1), tenint en compte que la puntuació màxima és de 19 punts.

Molt vinculat amb el fracàs escolar, tenim la taxa d'abandó prematur de l'educació que mesura l'Institut Nacional d'Estadística de la manera següent: percentatge de la població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'educació

*ESTUDI PRELIMINAR
PROGRAMA
ABSENTISME ESCOLAR
CIUTAT DE VALÈNCIA*

secundària 2a etapa i no segueix cap tipus d'educació o formació. Per a la Comunitat Valenciana el percentatge és de 21,44 % per a l'any 2015, xifra lleugerament superior a la mitjana espanyola per al mateix període, que es va situar en 19,97 %.

Si atenem l'evolució de la taxa d'abandó prematur des de l'any 2002, hi ha un descens notable tant a escala nacional com a la Comunitat Valenciana, tal com podem observar en el gràfic següent:

Font: elaboració pròpia segons dades de l'enquesta de població activa de l'INE.

Tenint en compte els objectius educatius europeus de l'Estratègia d'Educació i Formació 2020, en l'objectiu estratègic 3 en el qual es promou l'equitat, la cohesió social i la ciutadania activa: "El percentatge dels que abandonen de forma prematura l'educació i la formació hauria de ser inferior al 10 %", objectiu al qual ha de tendir esta taxa en el futur pròxim.

En relació amb la taxa d'abandó prematur, de l'enquesta de transició educativa formativa i d'inserció laboral realitzada en 2005 es desprén que l'alumnat que no continua els seus estudis després de l'educació secundària se situa en un 32,55 % del total d'alumnat. Atenent les causes d'abandó destaca l'alt percentatge que no desitja continuar estudiant (70 %), i la resta de causes es distribuïxen tal com mostra el quadre següent:

1

FONAMENTACIÓ

ESTUDI PRELIMINAR

PROGRAMA

ABSENTISME ESCOLAR

CIUTAT DE VALÈNCIA

	TOTAL
Total abandons E.S.O.	100,00
Va trobar una ocupació	8,10
Per a realitzar altres estudis	8,66
No volia continuar estudiant	70,39
Preferia educació de persones adultes	2,19
Preferia programes de garantia social	2,84
No podia continuar per l'edat	4,46
Per raons econòmiques	3,36

Font: Encuesta de transición educativa formativa e inserción laboral. 2005. INE.

Podem relacionar l'abandó escolar amb la situació del cycle econòmic: en els períodes d'ocupació abundant per a jòvens la probabilitat d'abandó creix, mentre que es reduïx quan augmenta la taxa de desocupació juvenil. A més, els que abandonen els estudis afronten un major risc de desocupació que, al seu torn, serà de més llarga duració, i un difícil accés a ocupacions amb millors condicions laborals ja que patixen una temporalitat major i un salari menor. A escala general, a major taxa d'abandó escolar menor capital humà i productiu qualificat per al mercat laboral, per la qual cosa l'impacte social és evident.

ANÀLISI DEL PROGRAMA D'ABSENTISME ACTUAL

El Programa d'Absentisme Escolar es va iniciar en el curs 1998-1999 en dos districtes escolars (Marítim i Camins al Grau) amb caràcter experimental. En el curs 1999/2000 es va fer extensiu als nivells educatius d'infantil i primària.

En el curs 2004/05 es van incorporar les figures professionals dels educadors i les educadores i, un any més tard, ho va fer la de l'integrador i la integradora social. En 2007 es reformulen les funcions de les figures professionals i s'aproximen progressivament professionals de l'educació social i integració social a un nombre cada vegada més elevat de centres educatius.

**ANÀLISI DEL
PROGRAMA
D'ABSENTISME
ACTUAL**

En 2010 es canvia el protocol i així es reduïxen els temps d'intervenció (en els casos on no s'assolixen avanços positius), es disminuïx el protagonisme dels servicis socials municipals en el protocol i es fa la comunicació a la Fiscalia de Menors en un temps més breu.

En el curs escolar 2015/2016 es van atendre 600 casos, dels quals 350 eren barons (58,3 %). Del total intervingut, el 18 % va ser remés a la Fiscalia de Menors.

Actualment es fa necessària una major dotació econòmica i de personal per a articular una estratègia estable en el desenvolupament del Programa d'Absentisme Escolar a la ciutat de València que ajude a coordinar els esforços professionals i institucionals cap a una mateixa direcció.

El programa d'absentisme va ser avaluat per mitjà de qüestionaris en el curs 2015/2016 per part de col·legis i instituts, entitats educatives i de protecció i el personal tècnic mateix del programa municipal. I també es va abordar l'anàlisi del perfil de l'alumnat absentista i les seues famílies. Les conclusions a què es va arribar van ser que el nombre d'absentistes en els centres educatius no superava el 10 % de l'alumnat, dels quals el 85 % era d'absentisme regular (entre el 20 % i el 60 %).

Segons els centres educatius i altres entitats educatives i de protecció, les causes principals que definen l'entorn familiar de l'absentista són:

Falta de control parental.

Pautes culturals distintes.

Maltractament de qualsevol tipus en l'àmbit familiar.

Sobreprotecció.

2

FONAMENTACIÓ LEGAL

ÀMBITS INTERNACIONAL, NACIONAL, AUTONÒMIC I LOCAL

ÀMBIT INTERNACIONAL

La Declaració Universal dels Drets Humans, de 10 de desembre de 1948, article 10.

La Convenció sobre els Drets de l'Infant, de 20 de novembre de 1989, adoptada per l'Assemblea General de Nacions Unides, ratificada per Espanya segons instrument de ratificació de 30 de novembre de 1990, publicat en el Butlletí oficial de l'Estat, número 313, de 31 de desembre de 1990, que va entrar en vigor per a Espanya el dia 5 de gener de 1991 i que en l'article 28 assenyala que "els estats reconeixen el dret de l'infant a l'educació" i, en particular, s'han d'adoptar mesures per a fomentar l'assistència regular a l'escola i reduir les taxes d'abandó escolar.

El Parlament Europeu, en la Resolució A 3-0172/92, va aprovar la Carta Europea dels Drets de l'Infant. En esta carta s'arreplega el dret a l'educació com un dret fonamental de la infància.

ÀMBITO NACIONAL

La Constitució espanyola de 1978 estableix en l'article 27 (apartats 1 i 4) el dret a l'educació i el caràcter obligatori i gratuït de l'ensenyança bàsica.

Així mateix, i en harmonia amb la Carta Europea dels Drets de l'Infant A3-0172/92, la Constitució espanyola assenyala en l'article 39.4 que "els xiquets gaudixen de la protecció prevista en els acords internacionals que vetlen pels seus drets".

-La Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència (BOE n.úm. 175, de 29 de juliol de 2015).

-La Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'ado-

2

FONAMENTACIÓ LEGAL

ÀMBITS INTERNACIONAL, NACIONAL, AUTONÒMIC I LOCAL

lescència (BOE núm. 175, de 29 de juliol de 2015).

-La Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència (BOE núm. 175, de 29 de juliol de 2015).

-Llei orgànica 8/1995, de 3 juliol, reguladora del dret a l'educació (LODE), article 1.1: "Tots els espanyols tenen dret a una educació bàsica que els permeta el desenvolupament de la seua pròpia personalitat i la realització d'una activitat útil a la societat. Esta educació serà obligatòria i gratuïta en el nivell d'educació general bàsica".

-La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE).

-Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMQE).

ÀMBIT AUTONÒMIC

En l'àmbit de la Comunitat Valenciana, la Llei 12/2008, de 3 de juliol de 2008, de la Generalitat, de protecció integral de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana arreuplega en el títol II la Carta de Drets del Menor de la Comunitat Valenciana. En el capítol III d'esta especifica el "dret a l'educació i a l'atenció educativa" i en els distints articles que el componen arreuplega entre d'altres "la no escolarització, l'absentisme i l'abandó escolar" i "el deure dels pares i els representants legals".

La mateixa llei arreuplega en l'article 82 els deures de les i els menors, i en l'apartat a especifica el "d'estudiar, durant l'ensenyança obligatòria, per a contribuir així a la seua formació i al ple desenvolupament de la seua personalitat, i l'obligació d'assistir al centre docent i a respectar en este les normes de convivència".

-La Llei 9/2003 de la Generalitat Valenciana. Esta llei té per objecte regular i fer efectiu el principi d'igualtat de dones i hòmens a la Comunitat Valenciana, establir els principis generals que han d'orientar la dita igualtat, determinar les accions bàsiques que han de ser implementades, així com establir l'organització administrativa de la igualtat d'oportunitats entre dones i hòmens a la Comunitat Valenciana.

2

FONAMENTACIÓ LEGAL

ÀMBITS

INTERNACIONAL,

NACIONAL,

AUTONÒMIC I LOCAL

Llei 9/2003, títol II, capítol I, article 5.2: “Per això, des del sistema coeducatiu d’ensenyança es potenciarà la igualtat real de dones i hòmens, en totes les seues dimensions: curricular, escolar i altres.”

ÀMBIT LOCAL

Llei 27/2013 de racionalització i sostenibilitat de l’Administració local, que en l’article 25.2.n modifica la Llei 7/1985 reguladora de les bases de règim local:

n) Participar en la vigilància del compliment de l’escolaritat obligatòria.

3

DEFINICIÓ

ABSENTISME:

Falta d'assistència regular i continuada de l'alumnat en edat d'escolaritat obligatòria als centres docents on es trobe escolaritzat, sense motiu justificat, consentida o propiciada per la família mateixa o per voluntat pròpia, que pot afectar el seu desenvolupament integral, el seu èxit escolar i el seu futur professional.

DESESCOLARITZACIÓ:

Situació en què, estant el menor o la menor en edat escolar obligatòria, administrativament no es té constància de la seua matriculació en cap centre educatiu de la comunitat autònoma o d'una altra.

Este programa proposa la tipologia següent, atenent al mes com a unitat temporal, independentment de la manera de registrar les faltes a classe de l'alumnat (sessions o hores) de cada centre educatiu:

Absentisme lleu: 0-25 % d'absències/mes

Absentisme moderat: 26-50 % d'absències/mes

Absentisme crònic: 51-100 % de sessions/mes

Sense escolaritzar: no està matriculat/ada en cap centre educatiu

L'àmbit d'actuació del Programa d'Absentisme Escolar Municipal (PAEM) serà la ciutat de València, així com els centres escolars que s'hi ubiquen.

Cal destacar que s'actuarà sempre amb les famílies empadronades al municipi, independentment de si el centre escolar està o no dins de la seua demarcació.

DEFINICIÓ I TIPOLOGIES D'ABSENTISME ESCOLAR

4

ACTUACIÓ

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

5

OBJECTIUS

GENERALS I ESPECÍFICS

GENERALS

Aconseguir la escolarització plena i la reducció de l'absentisme escolar en l'etapa que contempla l'educació obligatòria per a assegurar el desenvolupament integral i l'adaptació social de la joventut.

Coordinar i promoure el desenvolupament d'actuacions per a la prevenció, intervenció i seguiment sobre absentisme.

ESPECÍFICS

Sensibilitzar la comunitat educativa i la societat en general sobre la importància de l'educació.

Coordinar les actuacions relacionades amb l'assistència a classe de les menors i dels menors dissenyant programes conjunts d'intervenció des de diferents àmbits.

Detectar problemàtiques familiars, personals, socials i educatives associades a l'alumnat absentista i elaborar un pla d'actuació individualitzat.

Donar suport a les famílies, implicar-les i conscienciar-les en el procés educatiu de les seues filles i fills generant actituds positives cap a la institució escolar i comproment-les en l'assistència regular als centres docents.

Fomentar la reflexió de l'alumnat sobre el deure i la importància de l'assistència a classe per al seu futur.

Descentralitzar el PAEM per a aproximar els recursos del barri als usuaris i les usuàries i agents intervinents.

Avaluar el PAEM de forma contínua perquè estiga el més adaptat possible a la realitat social i a les demandes dels i de les agents intervinents.

6

ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ

COMISSIONS D'ÀREA I ZONA

A causa de les característiques demogràfiques de la ciutat de València, des del PAEM es decidix descentralitzar l'actuació aportant dinamisme a les intervencions que s'han de realitzar.

La ciutat de València es dividix en dos grans ÀREES: **àrea A** i **àrea B**, amb els seus equips de treball corresponents. L'equip professional de cada àrea es distribuirà per zones amb l'objectiu d'aproximar-se a la realitat de cada barri a través d'estos **equips de zona**. Per a la ubicació física d'estos professionals s'han tingut en compte els centres de joventut existents.

La distribució de les zones per àrees és la següent:

Àrea A: zona 1 (C J Campanar), zona 2 (C J Russafa) i zona 3 (C J Patraix).

Àrea B: zona 4 (C J Orriols), zona 5 (C J Algirós) i zona 6 (C J Grau-Port).

A continuació, s'adjunta una quadre resum de l'equip professional adscrit a cada àrea i zona:

ÀREA	CENTRES JOVENTUT (ZONA)	PERSONAL TÈCNIC DE ZONA (EDUCADOR/A)	PERSONAL TÈCNIC DE ZONA (INTEGRADOR/A)
ÀREA A	ZONA 1 C J CAMPANAR	Educador/a 1	Integrador/a 1
	ZONA 2 C J RUSSAFA	Educador/a 2	Integrador/a 2
	ZONA 3 C J PATRAIX	Educador/a 3	Integrador/a 3
ÀREA B	ZONA 4 C J ORRIOLS	Educador/a 4	Integrador/a 1
	ZONA 5 C J ALGIRÓS	Educador/a 5 Educador/a 6	Integrador/a 4
	ZONA 6 C J GRAU-PORT	Educador/a 7	Integrador/a 4

6

ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ

COMISSIONS D'ÀREA I ZONA

En l'ANNEX 21 s'indiquen els centres educatius amb què treballarà cada equip de zona.

Els equips de zona es coordinaran amb tots els recursos existents segons les necessitats de cada cas.

La Comissió d'Àrea es reunirà mensualment per a avaluar els casos treballats pels equips de zona i prendre les mesures convenients per a cada situació.

EQUIP TÈCNIC MUNICIPAL (PAEM)

Estarà compost per la Direcció de Secció i les tècniques i tècnics municipals (PAEM), que estaran ubicats en les dependències dels Servicis Educatius de l'Ajuntament de València.

L'equip tècnic municipal (PAEM) es reunirà a petició de la Comissió d'Àrea quan un cas no s'haja resolt convenientment i crega necessària la seua intervenció.

COMISSIÓ AVALUADORA

La Comissió Avaluadora es reunirà semestralment o a petició de l'equip tècnic municipal (PAEM), i estarà composta per:

Coordinador o coordinadora d'absentisme del centre educatiu.

Tècnica o tècnic de zona.

Equip tècnic municipal (PAEM).

Persona responsable dels recursos socioeducatius que hagen participat en el Pla d'Actuació Individualitzat:

Personal tècnic de Servicis Socials.

Polícia Local.

Centres d'educació no formal.

Qualsevol professional relacionat amb el cas.

7

ACTUACIÓ

PRINCIPIS D'ACTUACIÓ

El Programa d'Absentisme Escolar Municipal es basa en sis grans principis metodològics:

TRANSFORMACIÓ SOCIAL

La intervenció ha de ser un procés educatiu destinat a aconseguir canvis qualitatius en les actituds i comportaments de la població, no sols en les persones amb què s'intervé individualment, sinó en la col·lectivitat. El PAEM pretén aconseguir a llarg termini una societat formada i, per tant, amb majors quotes de benestar.

DESCENTRALITZACIÓ

Es pretén un acostament major del personal professional als àmbits d'actuació en què treballa i, d'esta manera, aconseguir un coneixement major de la realitat i una anàlisi millor de les seues deficiències. Amb la descentralització s'aconsegueix que els professionals i les professionals de zona tinguen una major aproximació als recursos de la comunitat i, així, poder acostar-los al centre educatiu i convertir-se al seu torn en un facilitador comunitari.

TREBALL MULTIDISCIPLINARI

L'objectiu és crear una intervenció en xarxa on tot el personal implicat participe i opine des dels seus àmbits professionals. Amb la major participació s'assolixen objectius molt més educatius, globalitzadors, creatius i sistèmics. Com que no se superposen, sinó que es complementen, s'estalvien recursos i temps i, per tant, s'aconsegueix ser molt més eficaços i eficients en els resultats.

INTERVENCIÓ HOLÍSTICA

Es treballarà en totes les esferes utilitzant una metodologia fonamentalment psicosocial que pretén desenvolupar les qualitats existents tant en les persones com en els grups i la comunitat. Es pretén do-

7

ACTUACIÓ

PRINCIPIS

D'ACTUACIÓ

nar un protagonisme major a la divulgació del programa i al treball preventiu amb pares i mares en les primeres etapes formatives de l'alumnat.

DEMOCRATITZACIÓ DE LES DECISIONS

En cap de les fases del programa es treballa de manera individual; les decisions sempre s'establixen a través del consens professional. Es busca un programa de pedagogia no directiva ni jerarquitzada sinó horitzontal quant a la busca de solucions.

AVALUACIÓ CONTÍNUA

L'avaluació serà contínua i es realitzarà al llarg de totes les fases del programa, les persones, el procés i les intervencions plantejades s'analitzaran a través de les reunions de treball i anàlisi del PAEM; l'avaluació també ha de ser del programa mateix amb l'objectiu de millorar-lo, fent partícips totes les parts implicades.

FASE 1a

FASE 2a

FASE 3a

FASE 4a

8

ACTUACIÓ

PROTOCOL
D'ACTUACIÓ

8

ACTUACIÓ

PROTOCOL
D'ACTUACIÓ

FASE PRIMERA

FASE PRIMERA

DIVULGACIÓ DEL PROGRAMA D'ABSENTISME ESCOLAR MUNICIPAL EN ELS CENTRES EDUCATIUS

A) Divulgació a l'equip docent i personal del centre

Objectius:

Divulgar el protocol en la comunitat educativa.
Informar les tutories sobre les seues funcions en relació amb el tractament de l'absentisme.
Designar una persona encarregada de coordinar-se amb el personal tècnic de zona.

Activitats:

L'equip directiu es reunirà a principi de curs amb el claustre de professors i professores per a informar, conscienciar i motivar el professorat sobre la importància de la seua implicació en el registre de faltes d'assistència i la detecció d'alumnat absentista. En la reunió s'entregaran díptics informatius.

Es realitzarà una primera reunió amb les tutories del centre educatiu en la qual es proporcionarà informació del PAEM, protocol i fulls de derivació. Així mateix, s'informarà de les directrius recomanades per a treballar la divulgació del PAEM amb pares, mares i alumnat en l'aula.

Es triarà juntament amb l'equip directiu la persona del centre encarregada de coordinar-se amb el Programa d'Absentisme Escolar Municipal. S'establiran horaris de coordinació i vies de comunicació.

B) Divulgació a l'alumnat

Objectius:

Sensibilitzar l'alumnat de la importància de l'escola per a rebre la formació acadèmica i en valors necessària, i també per a establir relacions amb persones de la seua edat, necessàries per a una plena realització vital.

Informar del Programa d'Absentisme Escolar Municipal: competències, àmbits d'actuació, professionals, marc legal.

ACTUACIÓ

**PROTOCOL
D'ACTUACIÓN
FASE PRIMERA**

Activitats:

A principi de curs les tutories realitzaran xarrades d'absentisme en el seu grup-classe. (ANNEX 25)

C) Divulgació als pares i a les mares

Objectius:

Ajudar les famílies a prendre consciència de la seua funció essencial en el procés educatiu de les seues filles i fills.

Conèixer el Programa d'Absentisme Escolar Municipal i les seues fases.

Transmetre a les famílies la col·laboració del centre educatiu amb el Programa d'Absentisme Escolar Municipal.

Activitats:

S'inclourà un díptic informatiu sobre el PAEM en el sobre de matrícula. (ANNEX 23)

En les reunions de principi de curs amb les mares i els pares, la tutora o el tutor inclourà, a més d'informació acadèmica, aspectes relatius al PAEM i informarà del díptic entregat en el sobre de matrícula. (ANNEX 24)

8

ACTUACIÓ

PROTOCOL D'ACTUACIÓ FASE SEGONA

FASE SEGONA

ACTUACIONS DEL CENTRE EDUCATIU PER A LA DETECCIÓ I INTERVENCIÓ AMB PARES I MARES I ALUMNAT ABSENTISTA

A) Actuacions per part de la tutoria

Objectius:

Controlar l'assistència diària a l'escola durant tota la jornada, segons programa informàtic o, a falta d'això, manualment.

Valorar els indicadors d'absentisme.

Detectar situacions de risc/desempament i notificar als Serveis Socials Municipals.

Activitats a realitzar:

El professorat registrarà les faltes de l'alumnat a través del programa informàtic corresponent o manualment.

Des de les tutories es revisaran les faltes d'assistència i justificarà les absències. En casos de malaltia greu en què siga justificable la no-assistència a classe del menor o de la menor, se sol·licitarà a la Inspecció Educativa l'atenció domiciliària.

Quan es produïsquen faltes d'assistència sense justificar es contactarà amb els pares i les mares per a sol·licitar el justificant corresponent.

En el cas que les faltes no es justifiquen, es procedirà a citar els seus responsables legals i la menor o el menor quan es crega convenient, per a analitzar els seus indicadors d'absentisme. La citació es realitzarà seguint els criteris següents:

Si hi ha faltes reiterades sense justificar.

Quan les faltes es produïxen sistemàticament en horaris o dies determinats.

Quan el nombre de faltes injustificades suposen més del 15 %.

Si des de la tutoria no s'aconsegueix contactar amb la família per via telefònica, la citació es realitzarà a través de carta certificada. (ANNEX 5)

En les entrevistes el tutor o la tutora firmarà un compromís amb pares, mares i alumnat per a re-

8

ACTUACIÓ

PROTOCOL D'ACTUACIÓ FASE SEGONA

conduir la conducta absentista (ANNEX7). Es procedirà a realitzar tutories de seguiment amb els pares, les mares o alumnes quan es considere necessari.

Finalitzades les intervencions, el tutor o la tutora registrarà les actuacions i acords adoptats amb la família. En el cas que la o el menor persistisca en el seu absentisme, s'informarà a la coordinació de les intervencions perquè esta continue amb el protocol d'absentisme escolar.

Si durant les entrevistes es detecta una possible situació de risc, s'omplirà el full de notificació de possible situació de desprotecció infantil des de l'àmbit educatiu i se seguirà el procediment establert en l'Orde 1/2010, de 3 de maig, a fi de sol·licitar la intervenció dels Servicis Socials i de la Conselleria de Benestar Social, si en última instància fóra necessari.

B) Actuacions per part de la persona coordinadora d'absentisme escolar

Objectius:

Demanar informació del centre mateix sobre alumnat en situació de desescolarització per no haver formalitzat la matrícula.

Concloure l'informe d'absentisme.

Servir d'enllaç entre professionals del centre educatiu i les tècniques o els tècnics de zona.

Contactar amb les famílies de l'alumnat detectat al carrer per la Policia Local en horari lectiu.

Activitats:

a) Alumnat desescolaritzat:

La coordinació demanarà la informació de l'alumnat desescolaritzat a principi de curs i omplirà el full de detecció de situació de desescolarització (ANNEX 3).

b) Alumnat absentista:

La coordinació arreglarà la informació de les tutories relativa a les intervencions amb les famílies dels i de les menors absentistes.

8

ACTUACIÓ

PROTOCOL

D'ACTUACIÓ

FASE SEGONA

La coordinació contactarà amb les famílies i menors absentistes (ANNEX 6), realitzarà el seguiment oportú i, en cas de no solucionar l'absentisme escolar, omplirà l'historial d'absentisme (ANNEX1).

En les dos situacions la coordinació contactarà amb la tècnica o el tècnic de zona, entregarà els annexos i facilitarà la informació de l'alumnat.

c) Alumnat detectat al carrer per la Policia Local.

Si la Policia Local detecta algun o alguna menor al carrer en horari lectiu, la coordinació contactarà amb la família per a transmetre-li esta informació.

En cas de tractar-se d'absentisme recurrent, s'iniciarà el protocol des de la tutoria i, si el o la menor ja està en seguiment pel personal tècnic de zona, se'ls contactarà per a valorar la intervenció més adequada.

FASE TERCERA

ACTUACIONS DEL PERSONAL TÈCNIC DE ZONA I ÀREA

A) Actuacions de la persona tècnica de zona

Objectius:

Coordinar-se amb el centre educatiu.

Afavorir la matrícula d'alumnat desescolaritzat.

Realitzar un pla d'actuació individualitzat i seguiment de l'alumnat absentista fins a complir el seu període d'ensenyança obligatori.

Coordinar-se amb altres recursos educatius i/o de protecció.

Activitats:

a) Alumnat desescolaritzat:

Una vegada arreplegada la informació de l'alumnat desescolaritzat, el coordinador o la coordinadora del centre educatiu contactarà amb les tècniques i els tècnics de zona per a realitzar una reunió. S'entregarà el full de detecció d'alumnat desescolaritzat perquè el personal tècnic de zona dispose de les dades necessàries per a realitzar les intervencions oportunes.

En cas de no aconseguir escolaritzar l'alumnat, el personal tècnic de zona informará els Serveis Socials a través del full de notificació per situació de risc.

b) Alumnado absentista:

Quan el centre ha finalitzat la intervenció per a corregir la conducta absentista, la coordinació contactarà amb el personal tècnic de zona per a realitzar una reunió.

En la reunió es transvasarà informació del cas i es valorarà la intervenció més adequada.

Les tècniques o els tècnics de zona contactaran amb altres recursos educatius i/o de protecció de la infància que estiguen treballant amb la família per a ampliar la informació.

8

ACTUACIÓ

PROTOCOL D'ACTUACIÓ FASE TERCERA

8

ACTUACIÓ

PROTOCOL D'ACTUACIÓ

FASE TERCERA

Amb les informacions arreplegades s'establirà un pla d'actuació individualitzat (PAI) i s'iniciarà el full de registre d'actuacions tècniques (ANNEX.10). En el PAI quedaran reflectides totes les àrees d'intervenció sociosanitàries, educatives, socials, econòmiques, formativolaborals... que les diferents parts implicades valoren per a aconseguir una intervenció integral que no sols millore l'absentisme del i de la menor, sinó també el del seu entorn. Per tant, cada PAI dependrà dels recursos disponibles en la zona d'actuació.

Es realitzarà contacte de seguiment amb el centre educatiu.

c) Alumnat desescolaritzat o absentista detectat per altres agents:

El personal tècnic de zona arreplegarà la informació necessària per part dels i de les agents que hagen detectat menors sense escolaritzar i absentistes.

Es procedirà a contactar amb la família per a afavorir la matrícula de la menor o del menor al més prompte possible. Si la família no col·labora en la seua matriculació, es derivarà al centre municipal de Servicis Socials a través del full de derivació per situació de risc.

Amb menors absentistes ja matriculats, es contactarà amb la coordinadora o el coordinador per a iniciar el protocol d'absentisme o per a valorar possibles intervencions en el cas que estiga en seguiment.

B) Actuacions comissió tècnica d'Àrea

Objectius:

Valorar l'èxit del Pla d'Actuació Individualitzat amb l'equip de treball.

Derivar a l'equip tècnic municipal (PAEM) en cas de no aconseguir els objectius marcats.

Activitats:

Finalitzat el Pla d'Actuació Individualitzat (PAI) per part de l'equip de zona i en els casos en què l'absentisme no haja millorat, es traslladarà la informació a l'equip d'àrea.

S'informarà la família de les actuacions realitzades fins a la data i d'una possible derivació a l'equip tècnic municipal (PAEM).

En el cas que la situació no millore, es conclourà la intervenció, es finalitzarà el full de registre d'actuacions tècniques i es derivarà a l'equip tècnic municipal (PAEM).

8

ACTUACIÓ

PROTOCOL
D'ACTUACIÓN
FASE TERCERA

FASE QUARTA

RESOLUCIÓ DE L'EXPEDIENT D'ABSENTISME ESCOLAR

A) Actuació de l'Equip Tècnic Municipal (PAEM)

Objectius:

Analtzar el cas d'absentisme derivat per la Comissió Tècnica d'Àrea.

Derivar a la Comissió Avaluadora en els casos en què l'absentisme escolar no millore.

Activitats:

Una vegada la Comissió Tècnica d'Àrea finalitzi la seua intervenció amb resultat negatiu, enviarà l'expedient perquè l'equip tècnic municipal (PAEM) pugui realitzar les últimes intervencions.

L'equip tècnic municipal (PAEM) citarà les mares i els pares a través d'una notificació que se'ls farà arribar a través de la Policia Local (ANNEXOS 17 i 13). L'equip tècnic municipal (PAEM) valorarà, segons les característiques i edat de l'alumnat, l'assistència o no a la compareixença.

8

ACTUACIÓ

PROTOCOL
D'ACTUACIÓN
FASE QUARTA

8

ACTUACIÓ

PROTOCOL

D'ACTUACIÓ

FASE QUARTA

En esta compareixença:

Se'ls indicarà que corregisquen la situació d'absentisme de la seua filla o fill.

Serán informats sobre la legislació vigent en matèria d'obligatorietat de l'ensenyança, així com sobre les conseqüències de conculcar el seu dret a l'educació.

Es consignaran les alegacions i justificacions i s'arreglarà la possible documentació aportada.

Se'ls informarà que l'Ajuntament controlarà l'assistència fins a la finalització del període d'ensenyança obligatòria i, de no produir-se la regularització en l'assistència, l'Ajuntament formularà denúncia davant de la Fiscalia de Menors.

Els pares i les mares firmaran un document que justifique la comunicació per part de l'Ajuntament i la possible derivació a la Fiscalia de Menors (ANNEX 8). En el cas que es produísca una regularització prolongada de l'assistència al llarg d'un o més cursos escolars i en un cert moment es vera interrompuda, o davant d'un altre tipus de situació, es podrà remetre als pares i a les mares una comunicació amb els termes de la compareixença municipal i la persistència de la denúncia, o aplicar qualsevol altre recurs tècnic que es considere eficaç.

B) Actuació de la Comissió Avaluadora

Objectius:

Valorar els expedients d'absentisme escolar derivats per l'equip tècnic municipal (PAEM), una vegada finalitzada la seua intervenció.

Informar la Fiscalia de Menors de la situació d'absentisme escolar que presenten estos expedients.

Activitats:

Una vegada finalitzada la intervenció de l'equip tècnic municipal (PAEM), i en els casos en què l'absentisme escolar no s'ha corregit, es derivarà el cas a la Comissió Avaluadora.

En la sessió de la comissió s'exposaran les actuacions realitzades des de tots els àmbits a fi d'adoptar les mesures oportunes i decisions per-

tinents de forma col·legiada que poden comportar la comunicació de l'Ajuntament a la Fiscalia de Menors. Finalitzada la comissió es firmarà l'Acta de la Comissió Avaluadora (ANNEX 9) per totes les parts integrants amb les decisions acordades.

Remissió als pares i les mares de la Resolució de la Comissió Avaluadora (ANNEX12).

C) Comunicació y reiteracions a la Fiscalia de Menors

Comunicació a la Fiscalia de Menors

L'equip tècnic municipal (PAEM) elaborarà un informe tècnic que recopilarà les actuacions realitzades des de tots els àmbits d'intervenció i amb l'acord pres en la Comissió Avaluadora d'Absentisme Escolar, així com les taxes d'inassistència per curs o cursos escolars comunicades pel centre educatiu..

Informació actualitzada de la situació escolar del o de la menor a la Fiscalia

A principi de curs, una relació de l'alumnat que no haja formalitzat la matrícula.

Semestralment, tota la informació en relació a l'absentisme de l'alumnat fins al compliment de l'escolarització obligatòria.

Per a poder realitzar la comunicació és imprescindible l'ompliment per part del centre educatiu dels ANNEXOS 18,19 i 20, que seran enviats als Servicis Educatius en els períodes indicats.

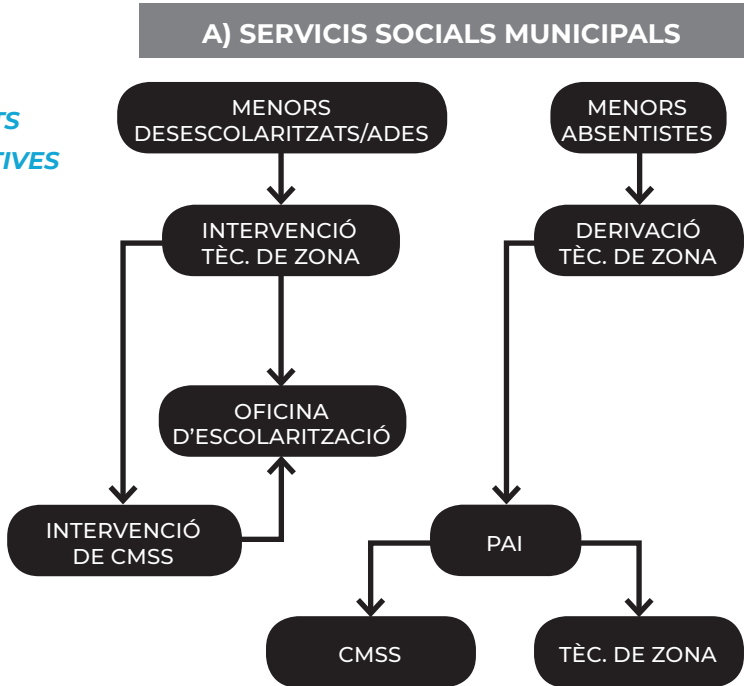
ACTUACIÓ

**PROTOCOL
D'ACTUACIÓ
FASE QUARTA**

9

ENTITATS

PROTOCOL PER A ENTITATS SOCIOEDUCATIVES

Objectius:

Detectar i derivar casos d'absentisme escolar.

Afavorir l'escolarització de menors.

Col·laborar en el PAI de menors absentistes juntament amb l'equip de zona.

Participar en les comissions avaluadores.

Activitats:

Si en el desenvolupament de les seues funcions i les professionals dels Serveis Socials detecten casos d'absentisme escolar, ompliran l'historial d'absentisme per a entitats (ANNEX 2) i el derivaran a les tècniques o els tècnics de zona.

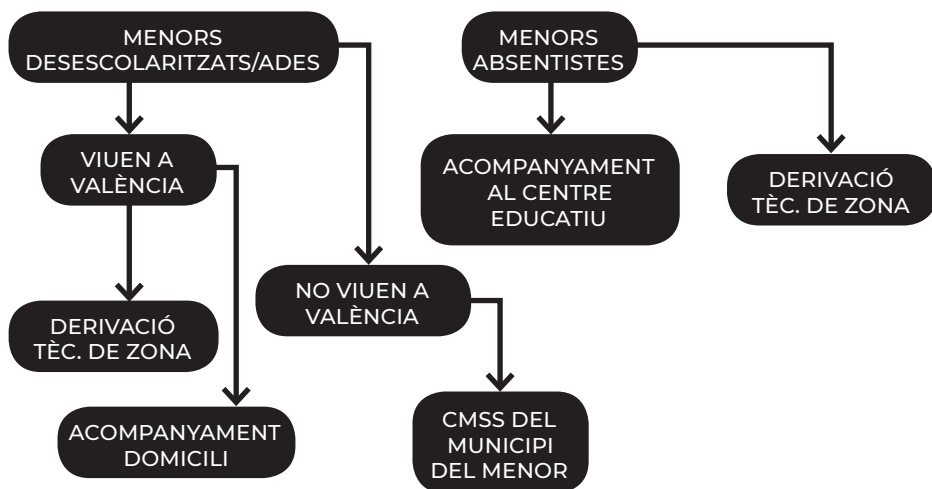
L'equip tècnic de Serveis Socials es coordinarà amb

el PAEM i emetrà informes tècnics sobre la situació sociofamiliar i les intervencions realitzades sobre l'absentisme, si n'hi ha.

Es col·laborarà en la mesura que siga possible en el PAI de l'alumnat absentista en coordinació amb l'equip de zona.

L'equip tècnic de Servicis Socials dictaminarà la resolució de mesures de suport a la labor de l'equip de zona (prestació econòmica individualitzada, prestació econòmica de protecció, programa d'atenció a l'exclusió social, renda garantida de ciutadania, SEAFI, centres de dia, etc.)

B) POLICIA LOCAL

Objectiu:

Detectar alumnat desescolaritzat i afavorir la seua matrícula.

Detectar l'alumnat fora del recinte educatiu en horari escolar.

Informar les tècniques o els tècnics de zona dels casos detectats per a una possible intervenció.

Cooperar amb el Programa d'Absentisme Escolar Municipal i coordinar-se amb les i els agents intervinents.

9

ENTITATS

PROTOCOL PER A ENTITATS SOCIOEDUCATIVES

Activitats:

Detecció d'alumnat fora del recinte educatiu en jornada i horari escolar:

Alumnat escolaritzat:

Demanar i contrastar les dades d'identificació.

Indagar les causes de l'absentisme que adduïx la persona i registrar tota la informació, incloent-hi les suggeriments que aporte la Policia i omplir el full de detecció d'un cas d'absentisme al carrer per la Policia Local (ANNEX 16).

Acompanyar l'alumnat al centre educatiu.

Transmetre la informació al centre educatiu perquè este informe del que ha passat a la família.

Alumnat desescolaritzat:

En els supòsits que la menor o el menor tinga residència a València:

S'indagaran els motius que adduïx sobre la seua desescolarització.

A continuació, se'l traslladarà al seu domicili familiar, on s'arreglaran les observacions que adduïxca la família.

Se'ls indicarà l'obligació de l'escolarització i se'ls facilitaràn les dades necessàries per a afavorir-la.

En el cas que en el domicili no hi haja cap persona responsable, es procedirà segons el protocol establert per la Policia Local per a estos casos.

S'omplirà el full de detecció d'un cas d'absentisme escolar al carrer per la Policia Local (ANNEX 16) i es traslladarà al personal tècnic de zona.

En els supòsits que el o la menor no tinga residència a València:

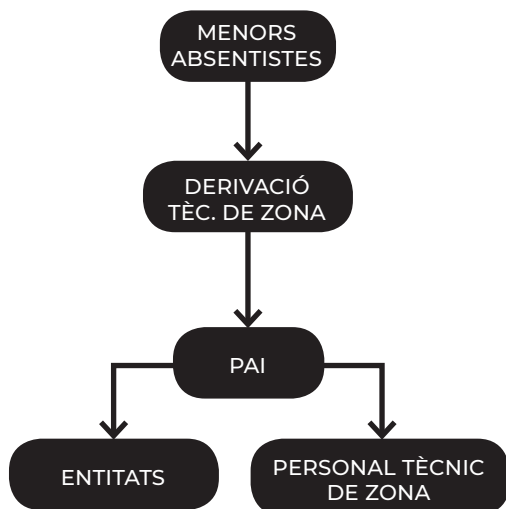
Es contactarà amb l'Ajuntament de la localitat de procedència per a iniciar les actuacions amb la família segons el seu protocol.

La Policia entregarà a les famílies notificacions municipals facilitades per l'equip tècnic municipal (PAEM) i la Comissió Avaluadora.

La Policia col·laborarà en les visites domiciliàries juntament amb el personal tècnic de zona.

La Policia podrà col·laborar en la localització de famílies.

C) ENTITATS SOCIOEDUCATIVES

9

ENTITATS

PROTOCOL
PER A ENTITATS
SOCIOEDUCATIVES

Objectius:

Detectar casos d'absentisme escolar i les seues causes.

Derivar casos d'absentisme escolar al personal tècnic de zona per a la seua intervenció.

Activitats:

Si en el desenvolupament de les seues funcions les entitats socioeducatives detecten casos d'absentisme escolar, ompliran l'historial d'absentisme per a entitats / CMSS (ANNEX 2) i el derivaran a les tècniques o els tècnics de zona.

Es realitzarà un transvasament d'informació rellevant de la família i la menor o el menor per a un millor coneixement per part de les tècniques o els tècnics de zona abans de procedir a la seua intervenció.

Es col·laborarà en la mesura que siga possible amb el PAI.

10

RECURSOS HUMANS

FIGURES

PROFESSIONALS

I LA SEUA FORMACIÓ

ACADÈMICA

FIGURA PROFESSIONAL	FORMACIÓ ACADÈMICA
TUTOR/A	Mestres Professors/ores
COORDINADOR/A	Mestres Professors/ores Psicopedagogs/ogues Treballadors/ores socials
TÉCNICO/A DE ZONA	Educadors/ores socials Integradors/ores socials
EQUIP TÈCNIC MUNICIPAL (PAEM)	

11

AVALUACIÓ

Considerem que l'avaluació del PAEM és indispensable, igual que qualsevol altre programa d'actuació comunitària, per a millorar-lo i incorporar-li canvis d'acord amb la realitat social existent en cada moment.

Es dissenyaran i executaran ferramentes informàtiques que permeten el registre, identificació, control i seguiment dels casos d'absentisme escolar de la ciutat de València.

En este programa hi ha 3 tipus d'avaluació:

INICIAL:

Segons les conclusions extretes dels qüestionaris passats a les i els agents intervinents en el

PAEM el curs passat s'ha adaptat este nou programa a les demandes que es van extraure'n amb l'objectiu d'actualitzar-lo d'acord amb la nova realitat social.

CONTÍNUA:

Se'n realitzarà una avaluació contínua, per mitjà de coordinacions, al llarg de cada curs escolar i any rere any perquè siga el més adaptat possible als canvis que la societat que ens envolta experimenta dia a dia.

FINAL:

L'equip tècnic municipal serà l'encarregat de realitzar el seguiment del PAEM, així com del grau de compliment i operativitat d'este.

El personal tècnic de zona realitzarà l'avaluació de la seua àrea i l'enviarà a l'equip tècnic municipal (PAEM), tenint en compte les dades extretes dels qüestionaris realitzats pels centres educatius i altres entitats (ANNEX 22) i la mateixa avaluació de zona (ANNEX 26).

L'avaluació es realitzarà de dos formes tenint en compte els aspectes següents:

QUALITATIVA:

- Planificació
- Organització i funcionament
- Treball de l'equip professional
- Resultats
- Propostes de millora

QUANTITATIVA:

- Expedients tancats i oberts (per zones i totals de la ciutat)
- Evolució
- Casos en seguiment per zones
- Casos derivats a l'equip tècnic municipal (PAEM)
- Casos portats a la Comissió Avaluadora
- Casos comunicats a la Fiscalia de Menors

12

ANNEXOS

DOCUMENTACIÓ

DISPONIBLE EN:

educacio-valencia.es

- Annex 1.** Historial d'absentisme centre educatiu.
- Annex 2.** Historial d'absentisme per a entitats educatives i/o protecció.
- Annex 3.** Historial d'absentisme abreujat de desescolarització.
- Annex 4.** Taxes mensuals.
- Annex 5.** Citació de la tutora o el tutor per a mares/pares.
- Annex 6.** Citació de la coordinadora o el coordinador per a mares/pares.
- Annex 7.** Acta de compromisos tutora o tutor, família i alumna o alumne.
- Annex 8.** Acta de compromisos compareixença familiar.
- Annex 9.** Acta de Comissió Avaluadora.
- Annex 10.** Pla d'Actuació Individualitzat.
- Annex 11.** Notificació responsabilitat familiar.
- Annex 12.** Notificació de resolució de Comissió Avaluadora.
- Annex 13.** Citació mare/pare a instàncies del Servei d'Educació.
- Annex 14.** Notificació per desescolarització.
- Annex 15.** Notificació de felicitació per compliment d'objectius.
- Annex 16.** Detecció d'un cas d'absentisme o desescolarització al carrer (Policia Local).
- Annex 17.** Sol·licitud d'intervenció de la Policia Local a instàncies del Servei d'Educació.
- Annex 18.** Alumnat sense escolaritzar - Fiscalia.
- Annex 19.** Reiteració Fiscalia 1er semestre.
- Annex 20.** Reiteració Fiscalia 2n semestre.
- Annex 21.** Relació de centres educatius / equips de zona.
- Annex 22.** Qüestionari avaluació PAEM per centres educatius.
- Annex 23.** Díptic informatiu per a famílies.
- Annex 24.** Conceptes per a treballar amb la família.
- Annex 25.** Conceptes per a treballar en l'aula.
- Annex 26.** Memòria tècnica de zona.

Amadeu de Savoia 11, CP 46010
educacio.valencia.es | 962082133 - 962082111 - 962082147

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

EDUCACIÓ

